

การปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขในการพัฒนาสุขภาพของ
ประชาชนตำบลทุ่งโพธิ์

อำเภอจุฬาภรณ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช

The Performance of Health Volunteers in Development of
Public Health, Thungpo Sub-District, Chulaphon District,
Nakhon Si Thammarat Province

พระวัชรินทร์ วชิรวีโส/ชุมจิน วิศรุตม์ คงจันทร์ นายสมพร เกื้อสงค์ สุทาร์ตัน
บุญมี¹ และสุกัญญา บุญมี

PHRAWACHARIN WACHIRAWANGSO (CHUMJEEN)

Wisarat Khongchan Somporn Kuasong

Sutarat Boonmee¹ and Sukanya Bunmee

¹หลักสูตร รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา การปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

E-mail-Sutarat.boon@mbu.acth

บทคัดย่อ

สารนิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขในการพัฒนาสุขภาพของประชาชนตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภอจุฬาภรณ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช 2) เพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติงานในการพัฒนาสุขภาพของประชาชนตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภอจุฬาภรณ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช ของอาสาสมัครสาธารณสุข ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน ต่างกัน และ3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหา และแนวทางแก้ไขปัญหาการปฏิบัติงานในการพัฒนาสุขภาพของประชาชนตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภอจุฬาภรณ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช ประชากร ได้แก่ อาสาสมัครสาธารณสุขในเขตตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภอจุฬาภรณ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 196 คนกำหนด

ขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง Krejcie และ Morgan ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 132 คน เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม แบบปลายปิดและแบบปลายเปิด วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล คือค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t-test ค่า F- test และทดสอบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยรายคู่ โดยวิธี LSD (Least Significant Difference)

ผลการวิจัยพบว่า

1) การปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขในการพัฒนาสุขภาพของประชาชนตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภोजุฬาภรณ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการบริการสุขภาพ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการจัดทำแผนพัฒนาสุขภาพ และ ด้านการบริหารจัดการงบประมาณเพื่อการสาธารณสุข มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน พบว่า โดยรวม อยู่ในระดับมาก

2) ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติงานในการพัฒนาสุขภาพของประชาชนตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภोजุฬาภรณ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช ของอาสาสมัครสาธารณสุขที่มีอายุ ระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือน ต่างกัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ส่วนที่มีเพศ และอาชีพ ต่างกัน ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหา และแนวทางแก้ไขปัญหการปฏิบัติงานการพัฒนาสุขภาพของประชาชนตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภोजุฬาภรณ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช ปัญหาพบว่า การชี้แจงให้ประชาชนทราบเกี่ยวกับการใช้

จ่ายเงินไม่ดีพอ การเชิญให้ประชาชนเข้าร่วมกระบวนการตรวจสอบการใช้
จ่ายเงินไม่ค่อยได้ปฏิบัติ แผนการดูแลควบคุมโรคติดต่อและการกำจัดยุงลาย
ป้องกันโรคไข้เลือดออกยังไม่ดีพอ การจัดหายาที่จำเป็นแก่ประชาชนกระทำได้น้อยไป
แนวทางแก้ไข คือ ควรชี้แจงให้ประชาชนทราบเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงิน ควรเชิญให้ประชาชนเข้าร่วมกระบวนการตรวจสอบการใช้จ่ายเงิน ควรดูแล
ส่งเสริมสุขภาพจิตผู้สูงอายุในชุมชนให้ดีขึ้น ควรส่งเสริมให้ประชาชนร่วมจัดทำ
แผนการป้องกันและแก้ไขมลภาวะและสิ่งแวดล้อมเป็นพิษในชุมชน ควรจัดทำ
แผนการดูแลควบคุมโรคติดต่อให้รัดกุมขึ้น ควรส่งเสริมการฝึกอบรมอาสาสมัคร
สาธารณสุขให้มีทักษะในการดูแลผู้เจ็บป่วย ควรจัดหางบประมาณจัดซื้อยาที่
จำเป็นแก่ประชาชน

คำสำคัญ : การปฏิบัติงาน, อาสาสมัครสาธารณสุขการพัฒนาสุขภาพ, ประชาชน
ตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภोजันทารณ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช

ABSTRACT

The objectives of this thematic paper were as follows:- 1) To study the performance of health volunteers in development of public health, Thungpo sub-district, Chulaphon district, Nakhon Si Thammarat province. 2) To compare the performance of health volunteers in development of public health, Thungpo sub-district, Chulaphon district, Nakhon Si Thammarat province in terms of sexes, ages, degrees of education, occupations and monthly incomes as differently and 3) To study the suggestions were concerned with problems and resolutions on performance of health volunteers in

development of public health, Thungpo sub-district, Chulaphon district, Nakhon Si Thammarat province. The population were health volunteers in development of public health, Thungpo sub-district, Chulaphon district, Nakhon Si Thammarat province amount 196 persons, sample size according to table comparing of Krejcie and Morgan, the sample were amount 132 persons, the instrument for data collection was questionnaire both closed and open end questions, data analysis by package computer program, the statistical analyses have applied as follows; frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation, t-test, F-test, and to test the differences in each pair by LSD, (Least Significant Difference).

The research results were found as follows:-

1) The performance of health volunteers in development of public health, Thungpo sub-district, Chulaphon district, Nakhon Si Thammarat province by overview was at more level, when considered in each aspects found that the aspect of health service was the highest average and fallowed up the aspect of health development plan making and the aspect of management of budget for public affairs was the lowest overage, classified in terms of sexes, ages, degrees of education, occupations and monthly incomes found that by overview was at more level.

2) The comparative results on performance of health volunteers in development of public health, Thungpo sub-district,

Chulaphon district, Nakhon Si Thammarat province in terms of ages, degrees of education and monthly incomes found that there were different as statistical significance at .001, but in terms of sexes and occupations found that there were not different as statistical significance at .05.

3) The suggestions were concerned with problems and resolutions on performance of health volunteers in development of public health, Thungpo sub-district, Chulaphon district, Nakhon Si Thammarat province. The problem found that the declaration of financial was not cover to people, to invite people for participating in checking the process was so lack, planning for communicable disease and mosquito protection was not in good, the availability for essential drug to people was in less, The resolutions found that there should declare to people on financial, there should invite people for participate in process checking of financial, there should look after on elders especially about spiritual in community, there should co-operate with people for protection plan making on pollution of environment in community, the communicable disease should be regarded, there should train volunteers for looking after patients, there should provide for essential drug for people.

Key words : *The Performance , Health Volunteers Development of Public Health, Thungpo Sub-District, Chulaphon District, Nakhon Si Thammarat Province*

บทนำ

กระทรวงสาธารณสุขได้เริ่มดำเนินงานสาธารณสุข ตั้งแต่แผนพัฒนาสาธารณสุขฉบับที่ 4 (2520-2524) โดยเน้นการฝึกอบรมครูสาธารณสุข การอบรมผู้สื่อข่าวสาธารณสุข และอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) และสนับสนุนยาและเวชภัณฑ์ เพื่อเป็นการเริ่มต้นของกองทุนยาและเวชภัณฑ์ประจำหมู่บ้าน ก็เพื่อต้องการให้เกิดความชัดเจนในการพัฒนาสุขภาพ เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล ในการสร้างหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า (โครงการ 30 บาทรักษาทุกโรค) เพราะโครงการ 30 บาท เป็นนโยบายสำคัญของรัฐบาล และดำเนินการอย่างจริงจังโดยเจ้าหน้าที่ ของรัฐ หรืออาจกล่าวได้ว่า รัฐเป็นศูนย์กลาง ของการดำเนินงาน สุขภาพภาคประชาชน จึงเป็นสุขภาพที่ ประชาชนเป็นศูนย์กลาง และ อยู่ในภาวะแห่งการนำ มิใช่อยู่ในภาวะแห่งการตาม หากสุขภาพภาคประชาชนไม่เข้มแข็ง ค่าใช้จ่ายด้านการรักษาพยาบาลทั้งภาคประชาชน และ ภาครัฐ จะสูงขึ้นตลอดเวลา จนประเทศไม่สามารถจะให้การสนับสนุนได้และถ้าสุขภาพภาคประชาชนมีความเข้มแข็ง ค่าใช้จ่ายทั้งของประชาชนและของรัฐจะลดลง เพราะประชาชนจะดูแลสุขภาพด้วยตัวเอง จนไม่เกิดการเจ็บป่วย เมื่อ ประชาชนไม่ป่วย ค่าใช้จ่ายของประชาชนจะลดลง โครงการ 30 บาทรักษาทุกโรค ก็ไม่ต้องใช้งบประมาณ ในส่วนนี้มากขึ้นกว่าเดิม นอกจากนั้นสุขภาพภาคประชาชนยังสอดคล้องกับสิทธิของประชาชน ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2550 และรวมถึงการที่รัฐจะต้องส่งเสริมประชาชนให้มีความเข้มแข็ง ในการพัฒนาประเทศ ทั้งในด้านการกระจายอำนาจสู่องค์กรท้องถิ่น และการรวมกลุ่มของประชาชน

ในปัจจุบันและอนาคต อสม.ที่แต่เดิมมองว่าเป็นบุคคล ดูแลตามละแวกบ้าน และให้ความรู้แก่ประชาชนเท่านั้น บัดนี้ อสม. ซึ่งเป็นบุคคลนั้น จะ

ถูกมองเป็น กระบวนการ เป็นกลุ่ม เป็นเครือข่าย และเป็นการขับเคลื่อน พลังของประชาชนแทน ดังนั้นพลังของ อสม.จะผนึกแน่นเป็นร่างแห เพื่อเข้าไปแก้ไขปัญหาสำคัญๆ ของชาติ ทั้งนี้เนื่องจากในระยะหลัง ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2535 เป็นต้นมา การพัฒนา อสม. เป็นชมรม อสม. มีความชัดเจนมากขึ้นเป็นลำดับ จนในปัจจุบันเป็นสมาคมที่ยั่งยืน ซึ่งในตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภोजุฬาภรณ์ จังหวัด นครศรีธรรมราชมีการดำเนินงานด้านสาธารณสุขตามหลักสาธารณสุขมูลฐาน โดยอาสาสมัครสาธารณสุขเป็นผู้ดำเนินการ มาเป็นเวลา 30 ปี โดยการอบรมอาสาสมัครสาธารณสุขตั้งแต่ปี 2522 และพัฒนาการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้การดำเนินงานที่ผ่านมาประสบความสำเร็จเป็นอย่างดีโดยเฉพาะภาวะ โภชนาการเด็ก 0-5 ปี ดีขึ้นอย่างน่าพอใจ อัตราการเพิ่มของประชากรลดลง อัตราการเจ็บป่วยและตายจากโรคที่ป้องกันได้ ก็ลดลง

อย่างไรก็ตามปัญหาทางด้านสาธารณสุขนั้น มิได้หยุดนิ่ง เนื่องจากสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงทำให้พฤติกรรมของคนเปลี่ยนไป อันส่งผลต่อสุขภาพอนามัยของประชาชน อาทิ พฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่เหมาะสมทำให้เกิดปัญหาโรคเอดส์ โรคที่เกิดจากการดื่มสุรา บุหรี่ สิ่งเสพติด การบริโภคอาหารที่มีสารปนเปื้อนทำให้ก่อมะเร็ง การขาดการออกกำลังกายส่งผลให้เกิดโรคหัวใจ และหลอดเลือด เกิดโรคติดต่อเรื้อรัง เช่นวัณโรค เป็นต้น ปัญหาเหล่านี้จะทวีความรุนแรงมากขึ้น หากไม่ได้รับการแก้ไข ซึ่งอาสาสมัครสาธารณสุขมีบทบาทสำคัญในการแก้ปัญหา เพราะมีส่วนใกล้ชิดกับประชาชนมาก มีปัญหาคือจำนวนอาสาสมัครสาธารณสุขมีจำนวนน้อย งบประมาณก็ยังขาดอยู่มาก จึงทำให้การดูแลสุขภาพของประชาชนเป็นไปได้ลำบาก

ดังนั้นผู้วิจัยได้พบเห็นปัญหาการปฏิบัติของอาสาสมัครสาธารณสุขมากมาย จึงอยากทราบว่าอาสาสมัครสาธารณสุขได้ปฏิบัติงานพัฒนาสุขภาพของ

ประชาชน ในตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภोजุฬาภรณ์ จังหวัดนครศรีธรรมราชมีมาน้อย
เพียงใด เพื่อจะได้นำผลการวิจัยไปกำหนดนโยบายการพัฒนาสุขภาพของ
ประชาชน อำเภोजุฬาภรณ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขในการพัฒนา
สุขภาพของประชาชนตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภोजุฬาภรณ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช
2. เพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติงานในการพัฒนาสุขภาพของประชาชน
ตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภोजุฬาภรณ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช ของอาสาสมัครสาธารณสุข
ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน ต่างกัน
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหา และแนวทางแก้ไขปัญหา
การปฏิบัติงานในการพัฒนาสุขภาพของประชาชนตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภोजุฬาภรณ์
จังหวัดนครศรีธรรมราช

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ อาสาสมัครสาธารณสุขในเขตตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภोजุฬาภรณ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 196 คน (ทะเบียนรายชื่ออาสาสมัคร
สาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ปี พ.ศ. 2554)

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ อาสาสมัครสาธารณสุขในเขตตำบลทุ่งโพธิ์
อำเภोजุฬาภรณ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้
ตาราง Krejcie และ Morgan ที่ระดับความคลาดเคลื่อนไม่เกิน .05 (สงศรี
ชมภูวงศ์, 2554, หน้า 113) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 132 คน **เครื่องมือที่ใช้**

ในการวิจัยครั้งนี้มีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายปิด (Closed – ended) และแบบสอบถามปลายเปิด (Open – ended) โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยได้นำมาเป็นตัวแปรอิสระในการศึกษา ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขในการพัฒนาสุขภาพของประชาชนตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภोजุฬารณณ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นลักษณะคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแนวคิดของ ลิเคิร์ต (Likert) 5 ระดับ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไข ปัญหาการพัฒนาสุขภาพของประชาชนตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภोजุฬารณณ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นลักษณะคำถามแบบปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นโดยอิสระ

สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t - test และ F - test

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขในการพัฒนาสุขภาพของประชาชนตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภोजุฬารณณ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช” ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

1) จำแนกตามเพศ พบว่า อาสาสมัครสาธารณสุข ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง มีจำนวนทั้งสิ้น 92 คน คิดเป็นร้อยละ 39.70 และเป็นเพศชาย มีจำนวนทั้งสิ้น 40 คน คิดเป็นร้อยละ 30.30

2) จำแนกตามอายุ พบว่า อาสาสมัครสาธารณสุขที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีอายุ 30-40 ปี มีจำนวนทั้งสิ้น 49 คน คิดเป็นร้อยละ 37.12 และมีอายุ 41-50 ปี มีจำนวนทั้งสิ้น 36 คน คิดเป็นร้อยละ 27.27 มีอายุ ต่ำกว่า 30 ปี มีจำนวนทั้งสิ้น 29 คน คิดเป็นร้อยละ 21.97 มีอายุ 51 ปีขึ้นไป มีจำนวนทั้งสิ้น 18คน คิดเป็นร้อยละ 13.64 น้อยที่สุด

3) จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า อาสาสมัครสาธารณสุข ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีการศึกษาระดับประถมศึกษา มีจำนวนทั้งสิ้น 57 คน คิดเป็นร้อยละ 43.18 และมีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา/ปวช. มีจำนวนทั้งสิ้น 33 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 มีการศึกษาระดับปริญญาตรี/สูงกว่า มีจำนวนทั้งสิ้น 23คน คิดเป็นร้อยละ 17.43 มีการศึกษาระดับอนุปริญญา/ปวส. มีจำนวนทั้งสิ้น 19 คน คิดเป็นร้อยละ 14.39 น้อยที่สุด

4) จำแนกตามอาชีพ พบว่า อาสาสมัครสาธารณสุข ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีอาชีพเกษตรกร/รับจ้าง มีจำนวนทั้งสิ้น 81 คน คิดเป็นร้อยละ 61.36 และมีอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว/รับราชการ มีจำนวนทั้งสิ้น 51 คน คิดเป็นร้อยละ 38.64

5) จำแนกตามรายได้ต่อเดือน พบว่า อาสาสมัครสาธารณสุข ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีรายได้ 5,000-10,000 บาท มีจำนวนทั้งสิ้น 58 คน คิดเป็นร้อยละ 43.94 และมีรายได้ 10,001-15,000 บาท มีจำนวนทั้งสิ้น 37 คน คิดเป็นร้อยละ 28.03 มีรายได้ ต่ำกว่า 5,000 บาท มีจำนวนทั้งสิ้น 20 คน คิดเป็น

ร้อยละ 15.15 มีรายได้ 15,001 บาทขึ้นไป มีจำนวนทั้งสิ้น 17 คน คิดเป็นร้อยละ 12.88 น้อยที่สุด

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขในการพัฒนาสุขภาพของประชาชนตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภोजุฬารักษ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช ดังนี้

1) ผลการวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขในการพัฒนาสุขภาพของประชาชนตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภोजุฬารักษ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวม พบว่า อาสาสมัครสาธารณสุข มีการปฏิบัติงานในการพัฒนาสุขภาพของประชาชนตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภोजุฬารักษ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับมาก ด้านการบริการสุขภาพ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการจัดทำแผนพัฒนาสุขภาพ และ ด้านการบริหารจัดการงบประมาณเพื่อการพัฒนาสุขภาพ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในการพัฒนาสุขภาพของประชาชนตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภोजุฬารักษ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช ของอาสาสมัครสาธารณสุข จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน ดังนี้

1) ผลการวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติงานในการพัฒนาสุขภาพของประชาชนตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภोजุฬารักษ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช ของอาสาสมัครสาธารณสุข จำแนกตามเพศ พบว่า อาสาสมัครสาธารณสุข มีการปฏิบัติงานในการพัฒนาสุขภาพของประชาชนตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภोजุฬารักษ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมทั้ง 3 ด้าน เพศชาย และเพศหญิง อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย เพศชาย พบว่า ด้านการบริการสุขภาพ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการจัดทำ

แผนพัฒนาสุขภาพ และ ด้านการบริหารจัดการงบประมาณเพื่อการสาธารณสุข มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ เพศหญิง พบว่า ด้านการจัดทำแผนพัฒนาสุขภาพ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการบริการสุขภาพ และ ด้านการบริหารจัดการงบประมาณเพื่อการสาธารณสุข มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ

2) ผลการวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติงานในการพัฒนาสุขภาพของ ประชาชนตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภोजุฬาภรณ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช ของอาสาสมัครสาธารณสุข **จำแนกตามอายุ** พบว่า อาสาสมัครสาธารณสุข มีการปฏิบัติงานในการพัฒนาสุขภาพของประชาชนตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภोजุฬาภรณ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมทั้ง 3 ด้าน อายุต่ำกว่า 30 ปี อายุ 30-40 ปี อายุ 41-50 ปี อายุ 51 ปีขึ้นไป อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย อายุต่ำกว่า 30 ปีและอายุ 41-50 ปี พบว่า ด้านการบริการสุขภาพ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการจัดทำแผนพัฒนาสุขภาพ และ ด้านการบริหารจัดการงบประมาณเพื่อการสาธารณสุข มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ อายุ 30-40 ปี และอายุ 51 ปีขึ้นไป พบว่า ด้านการจัดทำแผนพัฒนาสุขภาพ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการบริการสุขภาพ และ ด้านการให้บริการอย่างต่อเนื่อง ด้านการบริหารจัดการงบประมาณเพื่อการสาธารณสุข มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ

3) ผลการวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติงานในการพัฒนาสุขภาพของ ประชาชนตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภोजุฬาภรณ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช ของอาสาสมัครสาธารณสุข **จำแนกตามระดับการศึกษา** พบว่า อาสาสมัครสาธารณสุข มีการปฏิบัติงานในการพัฒนาสุขภาพของประชาชนตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภोजุฬาภรณ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมทั้ง 3 ด้าน ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา/ปวช. ระดับปริญญาตรี/สูงกว่า อยู่ในระดับมาก ส่วนระดับ

อนุปริญญา/ปวส. อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษา/ปวช. พบว่า ด้านการบริการสุขภาพ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการจัดทำแผนพัฒนาสุขภาพ และ ด้านการบริหารจัดการงบประมาณเพื่อการสาธารณสุข มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ ระดับอนุปริญญา/ปวส. พบว่า ด้านการจัดทำแผนพัฒนาสุขภาพ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการบริการสุขภาพ และ ด้านการให้บริการอย่างต่อเนื่อง ด้านการบริหารจัดการงบประมาณเพื่อการสาธารณสุข มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ และระดับปริญญาตรี/สูงกว่า พบว่า ด้านการจัดทำแผนพัฒนาสุขภาพ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการบริการสุขภาพ และ ด้านการให้บริการอย่างต่อเนื่อง ด้านการบริหารจัดการงบประมาณเพื่อการสาธารณสุข มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ

4) ผลการวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติงานในการพัฒนาสุขภาพของประชาชนตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภोजุฬารักษ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช ของอาสาสมัครสาธารณสุข **จำแนกตามอาชีพ** พบว่า อาสาสมัครสาธารณสุข มีการปฏิบัติงานในการพัฒนาสุขภาพของประชาชนตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภोजุฬารักษ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมทั้ง 3 ด้าน อาชีพเกษตรกร/รับจ้าง และอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว/รับราชการ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย อาชีพเกษตรกร/รับจ้าง พบว่า ด้านการบริการสุขภาพ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการจัดทำแผนพัฒนาสุขภาพ และ ด้านการบริหารจัดการงบประมาณเพื่อการสาธารณสุข มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ อาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว/รับราชการ พบว่า ด้านการจัดทำแผนพัฒนาสุขภาพ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการบริการสุขภาพ และ ด้านการบริหารจัดการงบประมาณเพื่อการสาธารณสุข มีค่าเฉลี่ย

ต่ำสุด ตามลำดับ

5) ผลการวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติงานในการพัฒนาสุขภาพของประชาชนตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภोजุฬาภรณ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช ของอาสาสมัครสาธารณสุข **จำแนกตามรายได้ต่อเดือน** พบว่าอาสาสมัครสาธารณสุข มีการปฏิบัติงานในการพัฒนาสุขภาพของประชาชนตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภोजุฬาภรณ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมทั้ง 3 ด้าน รายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท รายได้ 5,000-10,000 บาท รายได้ 10,001-15,000 บาท และรายได้ 15,001 บาทขึ้นไป อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย รายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท และระดับมัธยมศึกษา/ปวช. พบว่า ด้านการบริการสุขภาพ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการบริหารจัดการงบประมาณเพื่อการสาธารณสุข และ ด้านการจัดทำแผนพัฒนาสุขภาพ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ รายได้ 5,000-10,000 บาท และรายได้ 15,001 บาท ขึ้นไป พบว่า ด้านการจัดทำแผนพัฒนาสุขภาพ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการบริการสุขภาพ และ ด้านการให้บริการอย่างต่อเนื่อง ด้านการบริหารจัดการงบประมาณเพื่อการสาธารณสุข มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ รายได้ 10,001-15,000 บาท พบว่า ด้านการบริการสุขภาพ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการจัดทำแผนพัฒนาสุขภาพ และ ด้านการให้บริการอย่างต่อเนื่อง ด้านการบริหารจัดการงบประมาณเพื่อการสาธารณสุข มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ

4. ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติงานในการพัฒนาสุขภาพของประชาชนตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภोजุฬาภรณ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช ของอาสาสมัครสาธารณสุข ที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน ดังนี้

1) ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติงานในการพัฒนาสุขภาพของประชาชน ตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภोजุฬาภรณ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช ของอาสาสมัครสาธารณสุข **ที่มีเพศต่างกัน** พบว่า อาสาสมัครสาธารณสุข ที่มีเพศต่างกัน มีการปฏิบัติงานในการพัฒนาสุขภาพของประชาชนตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภोजุฬาภรณ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมทั้ง 3 ด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2) ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติงานในการพัฒนาสุขภาพของประชาชน ตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภोजุฬาภรณ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช ของอาสาสมัครสาธารณสุข **ที่มีอายุต่างกัน** พบว่า อาสาสมัครสาธารณสุข ที่มีอายุต่างกัน มีการปฏิบัติงานในการพัฒนาสุขภาพของประชาชนตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภोजุฬาภรณ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

3) ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติงานในการพัฒนาสุขภาพของประชาชน ตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภोजุฬาภรณ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช ของอาสาสมัครสาธารณสุข **ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน** พบว่า อาสาสมัครสาธารณสุข ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการปฏิบัติงานในการพัฒนาสุขภาพของประชาชนตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภोजุฬาภรณ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

4) ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติงานในการพัฒนาสุขภาพของประชาชน ตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภोजุฬาภรณ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช ของอาสาสมัครสาธารณสุข **ที่มีอาชีพต่างกัน** พบว่า อาสาสมัครสาธารณสุข ที่มีอาชีพต่างกัน มีการปฏิบัติงานในการพัฒนาสุขภาพของประชาชนตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภोजุฬาภรณ์ จังหวัด

นครศรีธรรมราช โดยรวมทั้ง 3 ด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5) ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติงานในการพัฒนาสุขภาพของประชาชนตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภोजุฬาภรณ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช ของอาสาสมัครสาธารณสุข **ที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน** พบว่า อาสาสมัครสาธารณสุข ที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีการปฏิบัติงานในการพัฒนาสุขภาพของประชาชนตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภोजุฬาภรณ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

5. ผลการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับปัญหา และแนวทางแก้ไขปัญหา การปฏิบัติงานในการพัฒนาสุขภาพของประชาชนตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภोजุฬาภรณ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหา ดังนี้

1. ด้านการบริการสุขภาพ ได้แก่ บางคนไม่ค่อยเต็มที่ในการให้บริการ ตรวจรักษาพยาบาลเบื้องต้น การดูแลผู้เจ็บป่วยบางครั้งได้รับการปฏิบัติไม่ถูกต้อง การจัดหายาที่จำเป็นแก่ประชาชนกระทำได้น้อยไป บางคนไม่ค่อยแจ้งให้ประชาชนมารับวัคซีนตามเกณฑ์ที่กำหนด การให้ความรู้เกี่ยวกับวัคซีนต่างๆแก่ประชาชนมีน้อยไป บางคนยังไม่ค่อยเข้าร่วมรณรงค์การปรับปรุงสุขภาพสิ่งแวดล้อมชุมชน

2. ด้านการจัดทำแผนพัฒนาสุขภาพ ได้แก่ บางคนไม่ค่อยดูแลส่งเสริมสุขภาพจิตผู้สูงอายุในชุมชน บางคนส่งเสริมให้ประชาชนร่วมจัดทำแผนการป้องกันและแก้ไขมลภาวะและสิ่งแวดล้อมเป็นพิษในชุมชนได้ไม่ดีเท่าที่ควร แผนการปฏิบัติในการดูแลส่งเสริมสุขภาพในช่องปากและฟันไม่ดีพอ

แผนการดูแลควบคุมโรคติดต่อไม่ค่อยรัดกุม แผนการกำจัดยุงลายป้องกันโรค
ไข้เลือดออกยังไม่ดีพอ

3. ด้านการบริหารจัดการงบประมาณเพื่อการสาธารณสุข ได้แก่
การชี้แจงให้ประชาชนทราบเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินการสาธารณสุขไม่ดีพอ การ
เชิญให้ประชาชนเข้าร่วมกระบวนการตรวจสอบการใช้จ่ายเงินการสาธารณสุข
ไม่ค่อยได้ปฏิบัติ การตรวจสอบการใช้จ่ายเงินเป็นไปตามแผนและตาม
วัตถุประสงค์เพื่อการสาธารณสุขตามที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาสาธารณสุขไม่ดี
พอ

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางแก้ไขปัญหาดังนี้

1. ด้านการบริการสุขภาพ ได้แก่ ควรส่งเสริมให้มีการบริการตรวจ
รักษาพยาบาลเบื้องต้น ควรส่งเสริมให้มีการดูแลผู้เจ็บป่วยอย่างถูกต้อง โดย
ฝึกอบรมอาสาสมัครสาธารณสุขให้มีทักษะในการดูแลผู้เจ็บป่วย ควรจัดหา
งบประมาณจัดซื้อยาที่จำเป็นแก่ประชาชน ควรแจ้งให้ประชาชนมารับวัคซีน
ตามเกณฑ์ที่กำหนด ควรส่งเสริมให้ความรู้เกี่ยวกับวัคซีนต่างๆแก่ประชาชนให้
มากขึ้น ควรเข้าร่วมรณรงค์การปรับปรุงสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อมชุมชนให้มากขึ้น

2. ด้านการจัดทำแผนพัฒนาสุขภาพ ได้แก่ ควรดูแลส่งเสริม
สุขภาพจิตผู้สูงอายุในชุมชนให้ดีขึ้น ควรส่งเสริมให้ประชาชนร่วมจัดทำแผนการ
ป้องกันและแก้ไขมลภาวะและสิ่งแวดล้อมเป็นพิษในชุมชนให้ดีขึ้น ควรจัดทำ
แผนการปฏิบัติในการดูแลส่งเสริมสุขภาพในช่องปากและฟันให้ได้ผลดีขึ้น ควร
จัดทำแผนการดูแลควบคุมโรคติดต่อให้รัดกุมขึ้น ควรจัดทำแผนการกำจัด
ยุงลายป้องกันโรคไข้เลือดออกให้ดีขึ้น

3. ด้านการบริหารจัดการงบประมาณเพื่อการสาธารณสุข ได้แก่
ควรชี้แจงให้ประชาชนทราบเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินการสาธารณสุข ควรเชิญให้

ประชาชนเข้าร่วมกระบวนการตรวจสอบการใช้จ่ายเงินการสาธารณสุขทุกครั้ง
ควรมีการตรวจสอบการใช้จ่ายเงินให้เป็นไปตามแผนและตามวัตถุประสงค์เพื่อ
การสาธารณสุขตามที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาสาธารณสุขทุกครั้ง

อภิปรายผล

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขใน
การพัฒนาสุขภาพของประชาชนตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภोजุฬาภรณ์ จังหวัด
นครศรีธรรมราช” ผู้วิจัยได้นำผลที่พบจากการวิจัย มาอธิบายเชื่อมโยงกับทฤษฎี
แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเด็นดังต่อไปนี้

1. ผลการศึกษาวิเคราะห์การปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขใน การพัฒนาสุขภาพของประชาชนตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภोजุฬาภรณ์ จังหวัด นครศรีธรรมราช ดังนี้

ผลการศึกษาการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขในการพัฒนา
สุขภาพของประชาชนตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภोजุฬาภรณ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช
โดยรวมทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับมาก อภิปรายได้ว่า อาสาสมัครสาธารณสุขส่วนใหญ่
คิดเห็นว่า การที่ตนเองรับภาระหน้าที่ในการพัฒนาสุขภาพของประชาชน
ในชุมชนแล้วก็ต้องปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ ถึงแม้ว่าจะมีปัญหาหลาย
ประการที่ยังไม่ได้รับการแก้ไข แต่การให้ความดูแลสุขภาพ ของประชาชนเป็น
สิ่งสำคัญ แม้ว่าบ่อยครั้งต้องใช้งบประมาณส่วนตัวเป็นค่าใช้จ่ายในการเดินทางก็
ตาม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เพ็ญละดา สระแก้ว (2551) ได้ศึกษาวิจัย
เรื่อง “บทบาทของอาสาสมัครสาธารณสุขในการพัฒนาสุขภาพประชาชนในเขต
เทศบาลเมืองร้อยเอ็ด” ผลการวิจัยพบว่า อาสาสมัครสาธารณสุขเขตเทศบาล
เมืองร้อยเอ็ดปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ในการพัฒนาสุขภาพประชาชนในเขต
เทศบาลเมืองร้อยเอ็ด โดยรวม อยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ได้แก่ ด้านการบริการสุขภาพ พบว่า อาสาสมัครสาธารณสุข มีการปฏิบัติงานในการพัฒนาสุขภาพของประชาชนตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภोजุฬารักษ์ จังหวัดนครราชสีมา มีค่าแปลผล อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อภิปรายได้ว่า อาสาสมัครสาธารณสุขส่วนใหญ่คิดเห็นว่าการการปฏิบัติหน้าที่การให้บริการสุขภาพของประชาชนไม่ว่าจะเป็นสุขภาพของคนชราที่ต้องดูแลเป็นพิเศษ คนพิการ รวมถึงพระภิกษุสามเณร การออกตรวจพื้นที่ห่างไกล และก้นดาร์ เป็นสิ่งที่เมื่ออาสาสมัครสาธารณสุขทุกคนอาสาเข้ามาทำงานนี้แล้วก็ต้องทำใจและตั้งใจอย่างเต็มที่ ด้วยผลตอบแทนที่น้อยมากเมื่อเทียบกับภาระงานที่ทำ ซึ่งแม้จะมีปัญหามากมายก็ตาม ก็ไม่เป็นอุปสรรค สอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญเลิศ โพธิ์ชัย(2550) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การปฏิบัติงานตามบทบาทของอาสาสมัครสาธารณสุขในงานสุขภาพภาคประชาชน อำเภอเขาสวนกวาง จังหวัดขอนแก่น” ผลการศึกษาพบว่า 1. อาสาสมัครสาธารณสุข ได้ปฏิบัติตามบทบาทในงานสุขภาพภาคประชาชน โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อแยกเป็นรายด้านพบว่า ด้านการบริการสุขภาพได้ปฏิบัติงานตามบทบาทอยู่ในระดับมาก ด้านการจัดทำแผนงานโครงการพัฒนาสาธารณสุขได้ปฏิบัติงานตามบทบาทอยู่ในระดับมาก ด้านการบริหารงานงบประมาณเพื่อพัฒนางานสาธารณสุขได้ปฏิบัติตามบทบาทอยู่ในระดับมาก และด้านการพัฒนาความเข้มแข็งของชุมชนได้ปฏิบัติงานตามบทบาทในระดับมาก

ด้านการจัดทำแผนพัฒนาสุขภาพ พบว่า อาสาสมัครสาธารณสุข มีการปฏิบัติงานในการพัฒนาสุขภาพของประชาชนตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภोजุฬารักษ์ จังหวัดนครราชสีมา มีค่าแปลผล อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อภิปรายได้ว่า อาสาสมัครสาธารณสุขส่วนใหญ่ได้มีส่วนในการจัดทำแผนพัฒนาสุขภาพของประชาชน ด้วยเมื่อเข้าเป็นอาสาสมัครสาธารณสุข ก็ต้องมีการอบรมการจัดทำ

แผนพัฒนาสุขภาพประจำปี ประจำปี 3 ปีก่อน เพื่อให้อาสาสมัครสาธารณสุขได้ดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาให้มีรูปแบบเด่นชัด ดำเนินการได้ตรงเป้าหมายตามที่กระทรวงสาธารณสุขตั้งไว้ ทำให้การปฏิบัติงานเป็นไปได้สะดวกยิ่งขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ เพ็ญละดา สระแก้ว (2551) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “บทบาทของอาสาสมัครสาธารณสุขในการพัฒนาสุขภาพประชาชนในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด” ผลการวิจัยพบว่า อาสาสมัครสาธารณสุขเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ดปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ในการพัฒนาสุขภาพประชาชนในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ในการพัฒนาสุขภาพประชาชนในระดับมาก 2 ด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงไปหาค่าต่ำ คือ ด้านการจัดทำแผนพัฒนาสุขภาพ และด้านการบริหารงบประมาณเพื่อการสาธารณสุข ส่วนด้านการบริการสุขภาพ ปฏิบัติในระดับปานกลาง

ด้านการบริหารจัดการงบประมาณเพื่อการสาธารณสุข พบว่า อาสาสมัครสาธารณสุข มีการปฏิบัติงานในการพัฒนาสุขภาพของประชาชนตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภोजุฬาภรณ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช มีค่าแปลผล อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อภิปรายได้ว่า อาสาสมัครสาธารณสุข ส่วนใหญ่คิดเห็นว่าการบริหารจัดการงบประมาณที่ได้รับจากรัฐบาลนั้นไม่ค่อยเป็นไปตามต้องการ ด้วยความจำกัดของงบประมาณที่น้อยเกินไป และส่วนหนึ่งมาจากที่ส่วนใหญ่ไม่มีหน้าที่ในการบริหารงบประมาณ ซึ่งเป็นหน้าที่ของประธานและคณะกรรมการสาธารณสุขอำเภอหรือจังหวัดที่คอยดูแลและบริหารจัดการงบประมาณที่ได้รับ ซึ่งส่งผลให้งบประมาณในการสนับสนุนการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขไม่เป็นไปตามต้องการ ซึ่งเป็นสิ่งที่ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายต้องร่วมกันแก้ไข สอดคล้องกับงานวิจัยของ วนิดา วีระกุลและนัตถะวุฒิ ภริมณไทย (2546) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การ

สำรวจสภาวะการดำรงบทบาทของ อสม. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” ผลการศึกษาพบว่า อสม. ส่วนมากได้มีการปฏิบัติงานครอบคลุมทุกบทบาทหน้าที่ที่กระทรวงสาธารณสุขได้กำหนดไว้ โดยพบว่า อสม.ส่วนมากได้ทำหน้าที่ในด้านการจัดบริการงานสาธารณสุขในแต่ละกิจกรรม ผลการปฏิบัติงาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนในด้านการวางแผนงาน/โครงการการบริหารงบประมาณงานสาธารณสุขและการพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็ง อยู่ในระดับมาก โดยการปฏิบัติแต่ละกิจกรรมมีค่าความถี่ของการปฏิบัติ 1-5 ครั้ง/ปี ทุก ๆ กิจกรรม

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ผลการศึกษาวิจัยพบว่า การปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขในการพัฒนาสุขภาพของประชาชนตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภोजุฬาภรณ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวม มีค่าแปลผล อยู่ในระดับมาก ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ดังนี้

การปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขในการพัฒนาสุขภาพของประชาชนตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภोजุฬาภรณ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมทั้ง 3 ด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก มีข้อเสนอแนะดังนี้ ประธานอาสาสมัครสาธารณสุขตำบลทุ่งโพธิ์ คณะกรรมการ องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรรักษาระดับมาตรฐานที่ดีนี้ไว้ในการพัฒนาสุขภาพของประชาชนตำบลทุ่งโพธิ์ เพื่อให้ประชาชนมีสุขภาพที่ดีขึ้น และส่งเสริมให้อาสาสมัครสาธารณสุขปฏิบัติหน้าที่พัฒนาสุขภาพของประชาชนให้อยู่ในระดับที่มากที่สุด

ด้านการบริการสุขภาพ อาสาสมัครสาธารณสุข มีการปฏิบัติงานในการพัฒนาสุขภาพของประชาชนตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภोजุฬารักษ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก มีข้อเสนอแนะดังนี้ ประธานอาสาสมัครสาธารณสุขตำบลทุ่งโพธิ์ คณะกรรมการ องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรรักษาระดับมาตรฐานที่ดีนี้ไว้ในการพัฒนาสุขภาพของประชาชนตำบลทุ่งโพธิ์ เพื่อให้ประชาชนมีสุขภาพที่ดีขึ้น และส่งเสริมให้อาสาสมัครสาธารณสุขปฏิบัติหน้าที่พัฒนาสุขภาพของประชาชนให้อยู่ในระดับที่มากที่สุด

ด้านการจัดทำแผนพัฒนาสุขภาพ อาสาสมัครสาธารณสุข มีการปฏิบัติงานในการพัฒนาสุขภาพของประชาชนตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภोजุฬารักษ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก มีข้อเสนอแนะดังนี้ ประธานอาสาสมัครสาธารณสุขตำบลทุ่งโพธิ์ คณะกรรมการ องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรรักษาระดับมาตรฐานที่ดีนี้ไว้ในการพัฒนาสุขภาพของประชาชนตำบลทุ่งโพธิ์ เพื่อให้ประชาชนมีสุขภาพที่ดีขึ้น และส่งเสริมให้อาสาสมัครสาธารณสุขปฏิบัติหน้าที่พัฒนาสุขภาพของประชาชนให้อยู่ในระดับที่มากที่สุด

ด้านการบริหารจัดการงบประมาณเพื่อการสาธารณสุข อาสาสมัครสาธารณสุข มีการปฏิบัติงานในการพัฒนาสุขภาพของประชาชนตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภोजุฬารักษ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก มีข้อเสนอแนะดังนี้ ประธานอาสาสมัครสาธารณสุขตำบลทุ่งโพธิ์ คณะกรรมการ องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรรักษาระดับมาตรฐานที่ดีนี้ไว้ในการพัฒนาสุขภาพของประชาชนตำบลทุ่งโพธิ์ เพื่อให้ประชาชนมีสุขภาพที่ดีขึ้น และส่งเสริมให้อาสาสมัครสาธารณสุขปฏิบัติหน้าที่พัฒนาสุขภาพ

ของประชาชนให้อยู่ในระดับที่มากที่สุด

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “การปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขในการพัฒนาสุขภาพของประชาชนตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภोजุฬาภรณ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช” ยังมีประเด็นที่น่าศึกษาอีกหลายประเด็น และงานวิจัยนี้ไม่อาจนำมาศึกษาได้ทั้งหมด ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป เช่น

1. ควรศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการส่งเสริมประชาชนให้ได้รับวัคซีนตามเกณฑ์ที่กำหนดและให้ความรู้เกี่ยวกับวัคซีนต่าง ๆ”
2. ควรศึกษาเรื่อง “การสำรวจความคิดเห็นของประชาชนเพื่อการป้องกันและแก้ไขมลภาวะและสิ่งแวดล้อมที่เป็นพิษในตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภोजุฬาภรณ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช”
3. ควรศึกษาเรื่อง “ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการจัดตั้งองค์กรรับผิดชอบในการบริหารงบประมาณเพื่อการสาธารณสุขของอาสาสมัครสาธารณสุขตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภोजุฬาภรณ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช”

References

- Direk Rerksarai.(1984). Rural development emphasizes social development and the concept of basic necessity. Bangkok: no Place of publication
- Prapapen Suwan. (1977). Attitudes of measuring change and behavior of the Department of Health. Bangkok: Thai Wattana Panich.

- Payom Wongsansri. (2002). **Human Resource Management**. Bangkok: Aksorn Printing House.
- Yuwat Wuthimethee. (1983). **Community development from theory to practice**. Bangkok: Aksorn Printing House. ๖๖ ปี ตีพิมพ์ครั้งแรก. (2546).
- The Royal Institute Dictionary, 1999.** 6th edition. Bangkok: Nanmeebooks Public Company Limited.
- Wanida Wirakul and Natthawut Piromthai. (2003). **“Survey of the Role of Volunteers in the Northeast Region”**. Research report. Khon Kaen: Klang Nana Wittaya Printing House,
- Wilai Tangjitsomkid.(1985). **Education and community development**. Bangkok: Odeon Store.
- Songsri Chomphuwong. (2006). **Research**. Nakhon Si Thammarat: Mahamakut Buddhist University.
- Somporn Thepsittha. (1996). **Economic development. Social development and human development**. Bangkok: Krung Siam Printing Co., Ltd.
- Chureerat Limpa Wittayakun (2002). **“Performance of roles and duties of public health volunteers in Community Primary Health Center, Bueng Samphan District. Phetchabun Province”**. Public health thesis Master of Arts. Graduate School: Khon Kaen University.

- Boonlert Phochai. (2007). **“The role of public health volunteers in public health work. Khao Suan Kwang District Khon Kaen Province”**. Master of Public Health Thesis. Graduate School: Khon Kaen University.
- Penlada Sakaeo.(2008). **“The Role of Public Health Volunteers in Public Health Development in Roi Et Municipality”**. Master's Degree Thesis. Graduate School: Mahamakut Buddhist University.
- Rawiwan Termsirikul. (2003). **“Expected and realistic roles of public health volunteers based on self-assessment and public health officials in Buriram public health operation”**. Independent Study Master of Public Health. Graduate School: Chiang Mai University.
- Somkid Yodkaew. (2009). **“The role of primary health care volunteers in improving the quality of life of the people Khuan Tor Village, Bang Khan Subdistrict, Bang Khan District, Nakhon Si Thammarat Province”**. Master's Degree Thesis. Graduate School: Mahamakut Buddhist University.